

Доклад за Индекса на гражданското участие в Столична община – 2022 г.

Обща оценка на гражданското участие в Столична община: **4.33**

ОБЛАСТ 1: СРЕДА ЗА ГРАЖДАНСКО УЧАСТИЕ: Оценка **4.56**

Обобщение за област 1

Средата за гражданско участие отбелязва слаб ръст в сравнение с 2020 г. Законодателно Столична община е сред общините с най-малък дефицит по отношение на регламентацията за провеждане на обществени консултации и обсъждания. Нормативната база на СО подобрява средата на участие и стимулира търсенето на по-структурирани механизми на гражданско включване. Необходимо е въвеждане на регулация за разпознаване наред с формалните и на неформалните групи и изграждане на вътрешна комуникация с тях. Необходимо е да се актуализира регламентацията при провеждане на обществени консултации и обсъждания с оглед промените в средата в резултат на пандемичните мерки и наслагващи се обществени кризи, включително дигитални и хибридни форми, като се минимизират деформациите при дигиталните форми. Препоръчително е да се синхронизират силните страни на различни нормативни документи, засягащи участието. Необходимо да се инвестира в подобряване уменията на общинската администрация за прилагане на наредбите. С цел подобряване на диалога с гражданите е необходимо да се операционализират правилата за провеждане на обществени консултации, езикът на който се провеждат да не е строго професионален и достъпът до публична информация да стане по-„приятелски“ за потребителите .

ИНДИКАТОР: 1.1. Законодателна среда Оценка: 4.67	Изводи	Примери	Препоръки
1. Съществува ли в общината наредба за провеждане на обществени обсъждания, по	В действащите 2 общински наредби с изрични механизми за обществени консултации не са	В район „Слатина“ пробват всякакви канали на комуникация с гражданите. Провеждат допитване	Необходимо е нормативната уредба да отразява актуално промените в средата, като се

Проектът „Вход за граждани – ФГУ за подобряване на обществените консултации в общините“ се изпълнява с финансова подкрепа на Исландия, Лихтенщайн и Норвегия по линия на Финансовия механизъм на ЕИП. Основната цел на проект „Вход за граждани – ФГУ за подобряване на обществените консултации в общините“ е повишаване на гражданската култура и обществена активност на местно ниво.

<p>силата на който проектите на нормативни актове, приемани от общинския съвет, подлежат на обществена консултация?</p> <p>2. Задължен ли е общинският съвет да публикува годишната си програма за работа, както и график на заседанията с разглеждан дневен ред на достъпно за гражданите място – интернет страница, в сградата на общината и т.н.?</p> <p>3. Публикува ли ОбС протоколи от заседанията си на достъпно за гражданите място?</p> <p>4. Предложенията за решения на общинския съвет съпътстват ли се от обяснение дали е проведена обществена консултация и какъв е резултатът от нея?</p>	<p>настъпили промени през последните 2 години.</p> <p>Основно предизвикателство пред тях е начина на прилагането им. Част от консултациите се провеждат формално, често в много съкратени срокове. В много случаи коментарите и становищата на гражданите по време на обсъжданията не се вземат предвид при взимане на решенията. Разписаните правила лесно се заобикалят, особено когато са засегнати големи интереси.</p> <p>В последните 2 години епидемичната обстановка наложи консултациите и обсъжданията да преминават предимно в онлайн среда, но това не е отразено в действащите наредби. Загубата на живия контакт при обсъжданията рефлектира върху качеството на обратната връзка към гражданите. Онлайн формите на обсъждане могат да доведат до деформации, като: организирано участие на групи граждани, доминиращи при определена теза, което да доведе до дисбаланс в интересите на заинтересованите страни; дигиталната среда не легитимира достоверността на участниците; разнопосочни мнения, които не водят до консенсус и взимане на информирано решение; налагане на</p>	<p>за „зелена зона“ вече втора година, но поради протиепидемичните мерки, живото обществено обсъждане е затруднено. В момента провеждат онлайн анкета, но отчитат хода на допитването като силно затруднено.</p> <p>При общественото обсъждане на казуса с Борисова градина се измества фокуса на дискусията от подробния устройствен план към въпроси, касаещи стадиона на ЦСКА, като силен, неконструктивен глас се чува от агитките и заглушава конструктивната дискусия.</p> <p>Пример за доминиране на определени граждански групи е и обществено обсъждане на лъча на Метрото за „Цариградско“ шосе. При първото обсъждане 80 % от изказващите се са били против, докато във втората обществена дискусия 80 % от изказванията са били в подкрепа. Противоречието затруднява правилното отчитане на гражданския интерес.</p> <p>Пример за заобикаляне на правилата за обществени обсъждания идва от район Лозенец по повод съдбата на пазара пред РУМ „Черни връх“ на бул. „Черни връх“. Гражданското включване в обсъждането е било парирано от мнозинството от общинския съвет, които са ограничили времето от</p>	<p>отрази динамиката от двугодишния период на изолация.</p> <p>Да се подобри законодателната рамка на обществените обсъждания, като се даде възможност за инициатива на гражданите.</p> <p>Предвид затрудненията породени от пандемичните мерки и мащабите на Столична община срокът на обществените консултации да се удължи на месец и половина.</p> <p>Наредбите за стратегическите документи да предвиждат двуетапен процес на публично включване, както е предвидено в Наредбата за устройствените планове, където има две публични представяния, едното от които за представяне на стратегията. Да се синхронизират двете наредби в частта двуетапно публично консултиране под формата на събития.</p> <p>Да се анализират и съгласуват силните страни на Наредбата за провеждане на обществени консултации и Наредбата за реда и начина на провеждане на обществени обсъждания в областта на пространственото</p>
---	---	---	--

Проектът „Вход за граждани – ФГУ за подобряване на обществените консултации в общините“ се изпълнява с финансова подкрепа на Исландия, Лихтенщайн и Норвегия по линия на Финансовия механизъм на ЕИП. Основната цел на проект „Вход за граждани – ФГУ за подобряване на обществените консултации в общините“ е повишаване на гражданската култура и обществена активност на местно ниво.

	<p>негативен и деконструктивен тон, който може да парира обсъждането; често професионалните мнения се заглушват; липса на експерти от различни свързани сфери (много еколози - няма архитекти).</p> <p>Наредбите уреждат консултативния процес, когато местната власт има нормативно задължение да провежда консултации, но дефицит в прилагането им е липсата на механизъм гражданите сами да инициират обществени консултации.</p> <p>Създаденият единен портал за консултации е многообхватен и достъпът до търсената информация е затруднен, ограничавайки гражданина да бъде информиран навреме и да се включи ефективно в обсъжданията.</p> <p>Не е предвиден бюджет за разходи за обществени консултации. Често оповестяването на обществените обсъждания сред гражданите е изцяло за сметка на бюджета на районните администрации.</p> <p>ОбС е задължен да публикува програмата и графика на заседанията си, но както те, така и графиците на постоянните комисии са трудно достъпни на сайта на общината. Графикът остава при публикуването решение на</p>	<p>вносяне на доклада по казуса до гласуването му в общинския съвет до 48 часа – недостатъчно гражданите да се информират, да изготвят подписка, да участват в комисии и т.н. Обсъждането е направено по Наредбата за общинския съвет, но на практика заобикаля правилата за консултиране.</p>	<p>развитие, предвид близкия им характер.</p> <p>Годишната програма, графика на заседанията на ОбС и на постоянните комисии, както и протоколите от заседанията да се публикуват в удобен вид на достъпно и видимо място на сайта на общината.</p> <p>Да се разнообразят и разширят изрично предвидените в наредбите инструменти за обществени консултации и обсъждания с достъпните дигитални инструменти, което да гарантира по-широкото включване на гражданите.</p> <p>Да се минимизират деформациите при провеждане на онлайн обществени консултации, напр. чрез провеждането им на 2 етапа: предварително обсъждане с експерти и предоставяне на експертната на гражданите.</p> <p>Процесът на обсъждане да съвместява както участие на живо, така и дигитален и хибриден формат.</p> <p>Общината да провежда предварителна подготовка на обществените консултации като: дефинира предварително структурирани въпроси,</p>
--	--	--	--

Проектът „Вход за граждани – ФГУ за подобряване на обществените консултации в общините“ се изпълнява с финансова подкрепа на Исландия, Лихтенщайн и Норвегия по линия на Финансовия механизъм на ЕИП. Основната цел на проект „Вход за граждани – ФГУ за подобряване на обществените консултации в общините“ е повишаване на гражданската култура и обществена активност на местно ниво.

	<p>общинския съвет. Това се очертава като проблем особено в последните 2 години при провеждането на заседанията онлайн, защото при присъствени заседания графици се обявяват на табло в общината.</p> <p>Протоколите от заседанията на ОбС не са публично достъпни.</p> <p>Човешкият ресурс в общинската администрация не е подготвен как да прилага действащата нормативна база за гражданско участие, което води или до целенасоченото ѝ заобикаляне, или до неяснота и неумения за правомерното ѝ прилагане.</p>		<p>избягвайки напълно отворения сценарий; изготви резюме за гражданите, за да се удържа фокуса на дискусиата; да се дават насоки къде гражданите могат да повлияят и къде има смисъл тяхната експертиза.</p> <p>Да се инвестира в подобряване уменията на общинската администрация за прилагане на Наредбите, като за целта се изработи: оценка на въздействие на общата Наредба за обществени консултации; доработят се насоки за прилагане на минимални изисквания за разясняване и достъп до информация, въведат се като задължение на администрацията и се проведе обучение за прилагането им; гарантира се човешкият и финансов ресурс. Единният портал да бъде по-„приятелски“ за потребителите – по-достъпен за повече хора.</p>
<p>ИНДИКАТОР: 1.2 Институционална среда</p> <p>Оценка 4.44</p>	<p>Изводи</p>	<p>Примери</p>	<p>Препоръки</p>
<p>1. Има ли активни организации в общината/областта? С какво се занимават? В каква сфера? 2. Има ли регистър на НПО в общината? Има ли фонд/ възможности за подкрепа на граждански инициативи</p>	<p>В Столична община има много активни граждански организации, но малко от тях са фокусирани върху гражданското участие. С развитието на ИКТ и социалните мрежи ролята на специализираните НПО за гражданско участие</p>	<p>При оповестяване на предстоящо обществено обсъждане районните администрации търсят иновативни решения да достигнат до заинтересованите страни и лица: покани във входовете на блоковете,</p>	<p>Необходимо е въвеждане на регулация от страна на общината за разпознаване наред с формалните форми на сдружаване и на неформалните групи (инициативни комитети)</p>

Проектът „Вход за граждани – ФГУ за подобряване на обществените консултации в общините“ се изпълнява с финансова подкрепа на Исландия, Лихтенщайн и Норвегия по линия на Финансовия механизъм на ЕИП. Основната цел на проект „Вход за граждани – ФГУ за подобряване на обществените консултации в общините“ е повишаване на гражданската култура и обществена активност на местно ниво.

<p>3. Местните НПО инициират ли подписки, консултации и обсъждания на местните политики и проекти на нормативни актове?</p> <p>4. Как си взаимодействат активните граждани и организации с общината?</p> <p>5. Институциите създали ли са необходимите улеснения като: възможност за онлайн консултации, обществени обсъждания, отговорни лица за комуникация между институцията и гражданите? Предвидили ли са бюджет за това?</p> <p>6. Местната власт задава ли предварително формулирани въпроси, предоставя ли достатъчен срок за представяне на становища и коментари по проекта на акт, който се обсъжда и дава ли обратна връзка за получените становища, кои от тях са възприети, кои не са приети и с какви мотиви?</p> <p>7. Има ли във вашата община обществени съвети, които участват при изработването на политики и нормативни актове на местно ниво?</p> <p>8. Съществува ли обществен посредник; ако да, подпомага ли усилията на гражданите да участват във вземането на решения?</p> <p>9. Има ли местни медии, които отразяват инициативите на</p>	<p>намалява за сметка на инициативни комитети и неформални граждански групи. Социалните мрежи все повече обединяват интересите и стават говорители на гражданите. Вече говорим за хибридна активност на гражданите – през НПО и през неформални групи.</p> <p>Гражданската активност следва нуждите и преките интереси на гражданите. Засилва се ролята на инициативните комитети при взаимодействие с местната власт. Най-активните им участници поемат ролята на говорители по местоживеене. Най-често обсъждани проблеми са сметосъбиране, паметници на културата, паркоместа, зелени зони и др. Наличието на активни граждански групи с представителни функции предпазва общината да влиза в личностни отношения. Поставя се въпроса, доколко тези групи и активисти са легитимни представителни за общността.</p> <p>Участието в публичен процес често се бърка с представителство.</p> <p>Общината няма отделен регистър за НПО. По НАГ всяко звено/дирекция поддържа собствен регистър на заинтересовани страни. Няма централизирана база данни на заинтересованите (напр., да засича активността на една организация по различни въпроси), а се дава</p>	<p>уведомяване на управителите на етажната собственост.</p> <p>Общественото обсъждане кв. „Хаджи Димитър“ се е случило хибридно в читалището - присъствено за районната администрация и онлайн за граждани.</p> <p>Кмета на район Лозенец комуникира с 4-5 граждански организации, организирани на квартален принцип, които са изразители на мнение и представляват интересите на квартала. Активността им зависи от спецификата на квартала, напр. сдружението на долните квартали на Лозенец са фокусирани върху сметосъбиране, паметници на културата, зелените системи, докато проблемите на горните нови квартали (Кръстова вада, Витоша) проблемите са базови – изграждане на канализация, улици, т.н</p> <p>Инициативният комитет за Горубляне е пример за ефективна гражданска активност. Първоначално не са направили проучване на проблема и не са имали добра комуникация с общинските структури, но след организиран протест и разговор за изясняване на процедурата и необходимите документи са придвижили процеса, което е променило и типа взаимоотношения с общината.</p>	<p>и изграждане на вътрешна комуникация с тях.</p> <p>Необходимо е общината, вкл. и районите да имат самостоятелни фондове за подкрепа на местни граждански инициативи, като израз на децентрализация, приоритетно изпълнение на политики и прилагане на принципа на субсидиарност – решаване на проблемите най-близко, където са възникнали. Районните фондове ще направят районите по-самостоятелни, с повече правомощия, което съответно ще повлияе положително мотивацията на гражданите да участват.</p> <p>Да се инвестира в създаването на централизирана база данни на заинтересованите страни в регистрите на НАГ. Възможна стъпка в тази посока е разделяне на регистъра по теми и райони, което ще облекчи информирането за предстоящите обсъждания и ще позволи то да се прави сред заинтересованите страни от съответните райони и квартали.</p> <p>С цел да се подобри институционалната среда за ефективно гражданско участие е необходимо общината да предоставя предварителна</p>
--	--	---	--

Проектът „Вход за граждани – ФГУ за подобряване на обществените консултации в общините“ се изпълнява с финансова подкрепа на Исландия, Лихтенщайн и Норвегия по линия на Финансовия механизъм на ЕИП. Основната цел на проект „Вход за граждани – ФГУ за подобряване на обществените консултации в общините“ е повишаване на гражданската култура и обществена активност на местно ниво.

<p>местно ниво на граждани и НПО за разрешаване на местни проблеми?</p>	<p>информация на всички за всички обществени обсъждания на територията на града. Няма гаранции, доколко заинтересованите страни са правилно и напълно идентифицирани, навреме информирани и привлечени в процеса. 3.Акцентът при взаимодействие с гражданите е върху писмените консултации. Отчита се като добра практика наличието на публични и достъпни становища на граждани, вкл. и обобщената справка за тях.</p> <p>На ниво район и квартал гражданите често изготвят петиции и подписки. В някои райони това е инструмент за смяна на имена на улици и други наименования.</p> <p>Няма практика да се публикува обратна връзка от проведените обществени консултации, което да удовлетвори гражданите от участието в процеса. Не е регламентирано какво се случва с резултата от референдума. Гражданите често прибегват до протести, защото не разпознават други ефективни канали за изразяване и получаване на обратна връзка.</p> <p>Липсва механизъм за провеждане на обществени обсъждания по инициатива на гражданите.</p>	<p>Благодарение на инициативния комитет са намерили документи за собственост на имотите си, изготвили са кадастрални карти, сключили договори помежду си и са внесли необходимата документация. Понастоящем планът, който засяга над 300 – 500 имота е на финал.</p> <p>Подобрен пример за организирано заявен граждански интерес е казуса с Чепинско шосе. В тези два примера водещ е личният, а не общественият интерес.</p> <p>Примери за добра вътрешна комуникация, която достига до всички през фейсбук групи са инициативните комитети Манастирски ливади – Запад, Манастирски ливади Изток, Витоша – ВЕЦ Симеоново.</p> <p>Към момента няма пример за ефективен местен референдум в СО.</p> <p>На ниво Столична община има Програмен съвет за качеството на въздуха, но до момента той не е подпомогнал процеса на взимане на решения и на практика е неработещ. В него членуват около 50 човека, повече от половината от които са администрация. Препоръките да се направи Съвета по-малък и работещ не са взети предвид.</p> <p>Положителен пример за активен районен Обществен съвет е квартал</p>	<p>информация за съответното обсъждане на достъпен и не строго професионален език. Необходимо е да се инвестира в „превод“ на експертния език.</p> <p>Да се операционализират правилата за инструментариум за провеждане на обществени консултации, приложим, на всички нива включващ: време на провеждане - определяне на подходящия момент за инициране на консултацията, което да превенира бъдещи проблеми и конфронтиране на интереси; „превод“ на документите (да са разяснителни, а за някои групи в специален режим, напр. Брайлово писмо); подготовка, включваща предварителен анализ, както и времето, необходимо за издирване, анализ и включване на всички заинтересованите страни; модерирание на дискусиите; необходимия ресурс.</p> <p>Необходимо е подобряване на комуникацията на администрацията с гражданите, като част от политиката на общината за взаимодействие с гражданите и процеса на обществени консултации. За тази цел да се инвестира във всички канали за комуникация, вкл. социални мрежи,</p>
---	--	---	---

Проектът „Вход за граждани – ФГУ за подобряване на обществените консултации в общините“ се изпълнява с финансова подкрепа на Исландия, Лихтенщайн и Норвегия по линия на Финансовия механизъм на ЕИП. Основната цел на проект „Вход за граждани – ФГУ за подобряване на обществените консултации в общините“ е повишаване на гражданската култура и обществена активност на местно ниво.

	<p>4. Обществените обсъждания се иницират от общината, но не са равностойни - по някои теми са добре организирани, по други не. Водят се на професионален и неясен на гражданите език.</p> <p>В комуникацията на администрацията с гражданите през социалните мрежи доминират гласовете „против“ на решенията и процедурите, над позитивните нагласи, предложения и коментари. Администрацията изпитва затруднения при взимане на решения, когато обществените обсъждания са доминирани от привържениците само на един от засегнатите интереси.</p> <p>Общинската администрация не отчитат комуникацията и взаимодействието с гражданите за приоритет. Често информацията за консултации и обсъждания не се предоставя навреме, което засилва напрежението и задълбочава проблемите. Същевременно администрацията няма ресурса за ефективна комуникация с гражданите по отделни казуси, вкл. през социалните мрежи, затова поощрява наличието на активни групи, представители на групови интереси.</p> <p>Общината е създала условия за онлайн консултации и ползва социалните мрежи, като</p>	<p>„Христо Ботев“. В район „Средец“ е запазен Общественият съвет, създаден от предходния кмет. Същевременно, в други райони (Красно село), според администрацията - поради пандемията, те са престанали да функционират.</p> <p>Препоръчителен е опитът на общините Берлин и Севиля за насърчаване на граждански инициативи. През квартални форуми гражданите обсъждат местни проблеми и се активизират за тяхното решаване, подкрепени от общински фондове. Резултатът е повишена инициативност и удовлетвореността на гражданите, че промяната се е случила с тяхно участие.</p>	<p>разпознаваемо графично представяне на информацията и „откриваемо“ място на сайта на общината.</p> <p>Нужно е надграждане на капацитета на общинската администрация за работа в онлайн среда.</p> <p>Разширяване на правомощията на омбудсмана в рамките на действащия правилник с по-активното му въвличане в процеса на обсъждания в ролята му на медиатор и засилване на посредничеството му в обществените обсъждания.</p> <p>Да се дефинира въпроса с легитимното представителство на определени групи интереси.</p> <p>Да се изчистят процедурите за работа на обществените съвети, вкл. на ниво район, като се разпишат отговорностите им, границите им на представителност и степен на влияние, което да разгърне потенциала им като граждански инструмент. Особено внимание да се обърне на работещ механизъм на ниво район, защото в противен случай голяма част от населението остава извън обсега на взаимодействието в местната власт.</p>
--	--	--	---

Проектът „Вход за граждани – ФГУ за подобряване на обществените консултации в общините“ се изпълнява с финансова подкрепа на Исландия, Лихтенщайн и Норвегия по линия на Финансовия механизъм на ЕИП. Основната цел на проект „Вход за граждани – ФГУ за подобряване на обществените консултации в общините“ е повишаване на гражданската култура и обществена активност на местно ниво.

	<p>противодействие на популизъм и пропаганда.</p> <p>Обществените обсъждания не са особено ефективни, тъй като до момента масово се провеждат експертно, на професионален език. От една страна това пречи на гражданите да разберат експертните становища, а от друга води до свободна интерпретация на понятията. Това се отнася както за стратегическите, така и за пространствените документи, за планове, за бюджет и т.н. До сега почти винаги информацията се представя по начина, по който е създадена от експертите.</p> <p>Районите са в най-пряка комуникация с жителите на кварталите, но за много от казусите нямат правомощия, нито собствен финансов ресурс за решаването им. Районната администрация по-често е трансмисия на желанията на гражданите към общината на централно ниво и се чувства като бушони. На централно ниво решаването на проблеми се забавя заради по-тежките процедури, докато на ниво район понякога решаването на проблем изисква по-кратко време.</p> <p>В някои сфери Общината работи с обществени съвети, но ефективността от съвместната им работа не е еднозначна. На ниво</p>		
--	---	--	--

Проектът „Вход за граждани – ФГУ за подобряване на обществените консултации в общините“ се изпълнява с финансова подкрепа на Исландия, Лихтенщайн и Норвегия по линия на Финансовия механизъм на ЕИП. Основната цел на проект „Вход за граждани – ФГУ за подобряване на обществените консултации в общините“ е повишаване на гражданската култура и обществена активност на местно ниво.

	<p>община има конституиран Обществен съвет по социални политики и Консултативен съвет по въпросите на младежта, но няма информация и публичност доколкото участват във формирането на политики на местно ниво.</p> <p>На ниво район обществените съвети са по-скоро положителен пример, но не са стандартна практика. В част от районите присъстват формално, а в условия на пандемия някои напълно са преустановили дейността си. Не са изчистени процедурите какво точно прави обществения съвет, вкл. на ниво район, какви са отговорностите им, границите на представителност и доколко влияе на решенията по политики.</p> <p>Столична община има активно действащ обществен посредник, но гражданите, обединени в инициативни комитети или други организирани форми предпочитат пряко да взаимодействат с общинските структури и рядко се обръщат към него. Той подпомага обикновено индивидуални искания. Според правилника за работа, омбудсманът в СО е със силно ограничени правомощия, в сравнение с тези в други общини. Засега омбудсманът може да се включва в обсъжданията само като гражданин.</p>		
--	--	--	--

Проектът „Вход за граждани – ФГУ за подобряване на обществените консултации в общините“ се изпълнява с финансова подкрепа на Исландия, Лихтенщайн и Норвегия по линия на Финансовия механизъм на ЕИП. Основната цел на проект „Вход за граждани – ФГУ за подобряване на обществените консултации в общините“ е повишаване на гражданската култура и обществена активност на местно ниво.

ОБЛАСТ 2: ПРАКТИКИ/ ПРОЯВЛЕНИЯ НА ГРАЖДАНСКОТО УЧАСТИЕ
Оценка 4.61

Обобщение за област 2

В тази област се наблюдава известно занижаване на стойността в сравнение с оценката от 2020 г. Гражданската активност продължава да бъде висока, с превес на писмените консултации, подписки, петиции, индивидуални жалби и сигнали, и граждански становища. Наред с формалните, нараства активността и на неформалните граждански групи, като се наблюдава засилване на ролята на инициативните комитети при взаимодействие с местната власт. Преобладава гражданската инициатива през социалните медии. Пандемията Covid 19 провокира гражданската активност, която се наблюдава в самоорганизация, повишено ниво на дарителство и доброволчество. Засилва се и ангажирането на общинската администрация в процесите на участието. За да са по-ефективни формите на гражданско участие е необходимо Общината да децентрализира част от процесите към районите и да въведе по-бързи процедури по граждански казуси. Като цяло, споделеното мнение е за умерен оптимизъм.

ИНДИКАТОР: 2.1. Инициативи за гражданско участие Оценка 4.44	Изводи	Примери	Препоръки
<p>1.Използват ли се различни форми на гражданско участие, напр. местни референдуми, местни граждански инициативи, общо събрание на населението/петиции, др.? Гражданите, НПО или институциите ги инициират?</p> <p>2.Примери за кампании/инициативи на активни граждани и НПО в общината може да посочите, които са били успешни?</p> <p>3.Възползват ли се гражданите от правото си да подават заявления за търсене на информация от различни институции (на местно ниво) и</p>	<p>Преобладаваща форма на гражданска активност са писмените консултации, вкл. при консултиране на проекти и изменение на наредби. Сред тях има качествени предложения, част от които се взимат предвид в крайния вид на проекто-документите.</p> <p>Голям е ръстът на индивидуални жалби и сигнали, но в контактния център няма проследимост на какъв етап е движението по тях. Популярните форми като подписки и петиции се проявяват спорадично, но са сред активно действащите форми.</p>	<p>Медиите ежедневно публикуват новини за граждански инициативи в общината. Най-често петиции се изготвят за наименование на улици, географски обекти, като самите районни кметове предлагат имената на нови улици с петиции.</p> <p>Гражданските инициативи с цел подобряване на средата са в различни области – нови паметници, опазване на паметници на културата, зелени площи. По инициатива на група дарители - частни предприемачи в Люлин наскоро е открита първа копка на храм-паметник на общински терен,</p>	<p>За да са по-ефективни формите на гражданско участие в СО е необходима децентрализация на част от процесите към районите и по-бързи процедури.</p> <p>Когато целта на една гражданска инициатива не може да се постигне през една институция, има различни канали и инструменти за взаимодействие, които да доведат до взимане на решение, но гражданите трябва да бъдат информирани за тези възможности.</p> <p>Обществените обсъждания трябва да бъдат съпътствани от</p>

Проектът „Вход за граждани – ФГУ за подобряване на обществените консултации в общините“ се изпълнява с финансова подкрепа на Исландия, Лихтенщайн и Норвегия по линия на Финансовия механизъм на ЕИП. Основната цел на проект „Вход за граждани – ФГУ за подобряване на обществените консултации в общините“ е повишаване на гражданската култура и обществена активност на местно ниво.

<p>как институциите изпълняват задълженията си по ЗДОИ?</p> <p>4.Участват ли гражданите и НПО в публични обсъждания за консултиране на проектите на наредби, стратегии и планове в общината? Търсят ли предварително информация и материали?</p> <p>5.Успяват ли да изработят становища и предложения относно акта, който се консултира в определения срок?</p> <p>6.Използват ли се активно социалните медии за изразяване на гражданска позиция, за консолидиране на мнение, за застъпническа кампания?</p>	<p>Преобладава гражданската активност, инициирани през социалните медии.</p> <p>Има ръст в изработването на граждански становища. Гражданите са особено активни в обществени обсъждания по градоустройствени въпроси по местоживеене в районите, на които излагат много становища.</p> <p>Воденето на граждански дела остава водещо за значими проекти на общината. Преобладават срещи и протести, при изчерпване на другите форми.</p> <p>Законът за пряко участие на гражданите не работи в градовете с районно деление. Инструменти като референдум са трудни за реализация и на практика не се прилагат за мащабите на София.</p> <p>Част от гражданите ползват националните медии като обществен посредник, за да достигнат проблемите им до институциите и в повечето случаи това се оказва работеща стратегия.</p> <p>Гражданите се активизират или за подкрепа и положителни промени, проявяващи се чрез инициативи по разнообразни поводи или „против“, отричайки работата на администрацията, инвестиционно намерение и т.н., което води до обединяване срещу</p>	<p>като те даряват средствата и за изграждането му.</p> <p>По инициатива на граждани е открит паметник на Петко Стайнов в Борисовата градина.</p> <p>В район Слатина е имало инициатива за паметник на Гунди пред бащината му къща, изграден впоследствие в парк „Гео Милев“. На територията на район Лозенец активни граждани са подели позитивна кампания за спасяване на кестеновите дървета. Кампанията е предизвикала интерес и в други райони и градове.</p> <p>През 2021 г. се наблюдава голяма гражданска активност при обществените консултации за проекто-наредбата за фойерверките в Новогодишните празници, както и при Наредбата за прием на ученици в 1-ви клас за общинските училища.</p> <p>Голям брой индивидуални жалби и предложения по инициатива на активни граждани са подадени за изграждане на повдигната пешеходна пътека на кръстовището на бул. Дондуков и ул. Малкара. След отхвърляне на предложението в комисията по транспорт, жалба се подава към омбудсмана, вследствие на което се правят нови замервания на движението, издава се протокол, който констатира, че броят на преминаващи МПС е по-висок от регламента. Следва ново</p>	<p>активни информационни и медийни кампании, насърчаващи участието на гражданите.</p> <p>Необходимо е общината по-целенасочено да привлича различни заинтересовани страни в обществените обсъждания, а не да е пасивен наблюдател на процеса. Заинтересованите страни по определена тема трябва целенасочено да се таргетират и търсят.</p> <p>Има необходимост от въвеждането на друг формат тип граждански парламент – хората дискутират по определени въпроси от обществен интерес и излизат с предложения от консултативен характер за местния парламент.</p> <p>Желателно е процедурата за провеждане на референдуми в градовете с районно деление да бъде облекчена. Алтернативен вариант на този инструмент е дискутиране на проблеми във формата Граждански парламент.</p> <p>Местен референдум може да се организира на територията на район взимайки решения извън правомощията на районния кмет, след което той може да</p>
---	---	--	--

Проектът „Вход за граждани – ФГУ за подобряване на обществените консултации в общините“ се изпълнява с финансова подкрепа на Исландия, Лихтенщайн и Норвегия по линия на Финансовия механизъм на ЕИП. Основната цел на проект „Вход за граждани – ФГУ за подобряване на обществените консултации в общините“ е повишаване на гражданската култура и обществена активност на местно ниво.

	<p>несъвършенствата на администрацията и косвено подобрява работата ѝ.</p> <p>3. Основни запитвания за достъп до обществена информация се подават от медиите (по мнение на районните кметове). Гражданите са активни при търсене на бърза информация за конкретен проблем. Запитванията за обществена информация се обработват съгласно регламента. В голяма степен достъпа до обществена информация в районите се запълва от социалните мрежи, вкл. търсене на предварителна информация и материали за публични обсъждания. Споделени са мнения, че Общината не е добър кореспондент по ЗДОИ и в голяма степен реакцията ѝ зависи от отговорната дирекция/звено.</p> <p>4. Обществените обсъждания за консултиране на проекти на наредби, планове и стратегии на СО са под въпрос, тъй като в повечето случаи ранните етапи на въвличане на гражданите се изпускат. Като цяло гражданите имат доверие към организатора, когато се спазват процедурите. Коментирането на нормативни актове е по-специализирано, но има организации и граждани, които подават становища. Констатира се факта, че когато хората подкрепят, по-рядко изразяват мнение, за разлика от тези, които са против.</p>	<p>предложение в постоянната комисия по транспорт, което получава положително становище за изграждане на пешеходната пътека, факт от 2021.</p> <p>Пример за превес на протестните гласове над конструктивните е проведената обществена дискусия в район Младост за построяване на мултифункционална спортна зала. Идеята е подкрепена от много граждани на квартала, но отрицателния глас на жителите на един блок в близост е взел превес над мнозинството от подкрепящи идеята.</p> <p>Примери за граждански кампании в София за пространствени решения са проектите за ул. Иван Вазов и ул. Шишман, ул. Съборна, Зеления ринг, въздуха на столична община.</p> <p>Има заведени граждански дела срещу програмата за качеството на въздуха.</p>	<p>предложи резултатите на ОбС за решение.</p>
--	--	--	--

Проектът „Вход за граждани – ФГУ за подобряване на обществените консултации в общините“ се изпълнява с финансова подкрепа на Исландия, Лихтенщайн и Норвегия по линия на Финансовия механизъм на ЕИП. Основната цел на проект „Вход за граждани – ФГУ за подобряване на обществените консултации в общините“ е повишаване на гражданската култура и обществена активност на местно ниво.

	6. Основен проблем при отразяване на инициативи за гражданско участие в медиите е вярното предаване на обществения дебат. На ниво район липсват местни медии, като тази липса се запълва от групите в социалните мрежи. Медиите обръщат по-голямо внимание на гласовете „против“, изхождайки че „добрата новина е лошата новина“.		
ИНДИКАТОР: 2.2. Активни граждани Оценка 4.78	Изводи	Примери	Препоръки
1. Доколко гражданите следят общественно-политическия живот? Запознати ли са с решенията, които се обсъждат/приемат от местната власт? 2. Участват ли гражданите в доброволчески инициативи, даряват за каузи, членуват в организации, организират различни инициативи за подкрепа на различни групи, подобряване на средата, подпомагане на местни училища и др. ? 3. Доколко хората са готови да се включат в граждански инициативи и действия? 4. Участват ли гражданите в инициативи в Интернет и социалните мрежи, като онлайн петиции и други, по общественозначими въпроси от местно ниво	Като цяло, гражданската активност в Столична община е висока. Активността реално води до промяна в средата и със своите действия гражданите успяват да насочат решенията на местната власт в една или друга посока. Гражданите следят политическия процес през активни формални и неформални граждански групи, но за мащабите на София е обясним големия процент пасивни жители, независимо дали подкрепят или са против. 2/3 от софиянци по никакъв начин не участват в дейности, свързани с развитието на града. 1/2 биха го направили, само в определена сфера. Наблюдава се връзка между доходите и активността, като зависимостта е право пропорционална - при по-	В годината на пандемични мерки примерите на самоорганизация са много. Учебният процес в дигитална среда е една от сферите, акумулирали голяма гражданска енергия. Граждански организации и инициативни групи участват в подпомагане на образователния процес, особено в ромските квартали. Доброволци носят по домовете разпечатани учебни материали, за да могат децата, които не разполагат с устройства да учат. Добър пример за гражданско включване е Програмата за София – обемист документ, обсъждането на който се провежда в широк съгласувателен процес с включване на многобройни заинтересовани страни.	Необходимо е да се ускори процеса на взимане на решения по граждански казуси. Институциите имат механизми за активизиране на гражданите, но трябва да бъдат мотивирани да ги използват.

Проектът „Вход за граждани – ФГУ за подобряване на обществените консултации в общините“ се изпълнява с финансова подкрепа на Исландия, Лихтенщайн и Норвегия по линия на Финансовия механизъм на ЕИП. Основната цел на проект „Вход за граждани – ФГУ за подобряване на обществените консултации в общините“ е повишаване на гражданската култура и обществена активност на местно ниво.

<p>(напр., да се изгради пешеходна пътека, да се изгради или премахне паметник на културата, да се спаси градинка или тревна площ, да се промени име на улица/ населено място)?</p>	<p>ниски доходи има по-голям песимизъм и апатия.</p> <p>Пандемията Covid 19 провокира гражданската активност, която се наблюдава в самоорганизация, повишено ниво на дарителство и доброволчество, голямо участие в социални мрежи, но това все още не е високо ниво на участие.</p> <p>Зад активността както на отделни организации, така и на групи и отделни граждани, стои прекия им интерес, независимо дали той е личен или е свързан с обществени нагласи за промяна.</p> <p>Наблюдава се повишена организираност на гражданите в социалните мрежи, но често участието в тях е отдушник на недоволство и напрежение или политически нападки.</p> <p>В годината на пандемични мерки медиите активно реагират на промяната в гражданската активност и отразяват активно индивидуални прояви на доброволчество и дарителство. Същевременно има известна конюнктурност в отразяванията в зависимост от каузата, която се защитава.</p>	<p>По проблеми с голяма обществена значимост като качеството на въздуха, се включват много граждани, осигурявайки повече гласност и възможности за въздействие. Заведени са граждански дела, повечето от които губят.</p> <p>Като най-ниско ефективни се отчитат консултациите по отношение на транспортната инфраструктура и организацията на движението, напр. квартал Княжево.</p> <p>Най-слабо е участието в бедните квартали.</p> <p>Гражданската активност може да дойде и от инвеститори и предприемачи, в зависимост от конкретния казус. В квартал Люлин протестните действия на жители на квартала срещу ново строителство са туширани не от администрацията, а от инвеститора, който с добра комуникация и медиация сключва сделка с живущите, извършвайки ремонтни дейности по блока на недоволните граждани. Това е пример за управление на конфликта през купуване на общественото одобрение.</p>	
---	---	---	--

Проектът „Вход за граждани – ФГУ за подобряване на обществените консултации в общините“ се изпълнява с финансова подкрепа на Исландия, Лихтенщайн и Норвегия по линия на Финансовия механизъм на ЕИП. Основната цел на проект „Вход за граждани – ФГУ за подобряване на обществените консултации в общините“ е повишаване на гражданската култура и обществена активност на местно ниво.

ОБЛАСТ 3: ЕФЕКТ ОТ ГРАЖДАНСКОТО УЧАСТИЕ

Оценка 3.94

Обобщение за област 3

В тази област се отбелязва минимална положителна промяна в сравнение с 2020 г. В общината има реален резултат и ефект от гражданското участие, но очакванията на гражданите са то да става по-бързо и по-резултатно. Гражданската активност реално води до промяна в средата и със своите действия гражданите успяват да насочат решенията на местната власт в една или друга посока. Същевременно има недоверие в процеса и нежелание за участие в обсъждане на политики. От друга страна разнопосочните и противоположни искания на гражданите затрудняват намирането на балансирано управленско решение. Промени в нормативната база вследствие на участието са малки. Влияние върху нормативната уредба може да бъде търсено през участието на големи НПО с експертиза в гражданско участие. Общинската администрация не отчита комуникацията и взаимодействието с гражданите като приоритет. Необходимо е Общината да изгради система за постоянен и по-структуриран диалог с гражданите.

ИНДИКАТОР 3.1. Резултат от гражданските инициативи Оценка: 3,83	Изводи	Примери	Препоръки
1.Постигат ли се и в каква степен целите на инициативите на гражданите/ консултациите с тях? 2.Има ли реален резултат от поставените от гражданите искания/ предложения/ становища –какви стъпки са предприети, за да се продължи започнатото чрез гражданската активност? Кой работи по следващите стъпки и как са включени гражданите? 3.В кои сфери е най-ефективно гражданското участие в общината? Кои форми на гражданско участие са най-ефективни?	Инициативите на гражданите в повечето случаи са резултатни и постигат целите си частично (50 % според участниците), в различна степен и в зависимост от конкретния казус. Основно предизвикателство е бързината, с която се реализират. В различните сфери нивото на участие е различно. В общината има реален резултат и ефект от гражданското участие, но очакванията на гражданите са то да става по-бързо и по-резултатно. Със своята активност гражданите успяват да насочат управленските решения в една или друга посока.	В рамките на програмния съвет за чистотата на въздуха в София е имало гласност и специализирано участие и консултации като част от гражданското участие, в резултат на което аналитичната част и някои мерки са подобрили, но не достатъчно. Срещу България има заведена наказателна процедура по този проблем. Граждански активисти имат намерение да заведат дело в Съда по Правата на човека в Страсбург. Тест за ефективността на екологичната гражданска активност в София са казусите за управлението на отпадъците,	Необходимо е Общината да изгради система за постоянен диалог с гражданите. Възможен стимул за активизиране на гражданите е създаването на местни инициативни групи на територията на района (или централно за общината), с идеята да се обсъждат проблеми и граждански действия по местоживееене. Необходим е по-структуриран диалог с фокус върху различни сфери на въздействие: зелени системи, качество на градска среда, детски градини, презастрояване и т.н.

Проектът „Вход за граждани – ФГУ за подобряване на обществените консултации в общините“ се изпълнява с финансова подкрепа на Исландия, Лихтенщайн и Норвегия по линия на Финансовия механизъм на ЕИП. Основната цел на проект „Вход за граждани – ФГУ за подобряване на обществените консултации в общините“ е повишаване на гражданската култура и обществена активност на местно ниво.

<p>4. В коя сфера и кои форми на гражданското участие са най-малко ефективни?</p>	<p>Същевременно има недоверие в процеса и нежелание за участие в обсъждане на политики заради усещането, че техния глас реално не променя нищо. Гражданите нямат полза от формално участие и търсят реален принос от инвестираното време и усилия.</p> <p>При обсъждане на стратегически документи са необходими оценки, изготвяне на проекти, кандидатстване за финансира, което забавя процеса и обезсърчава участието.</p> <p>Гражданите са все по-организирани, особено в социалните мрежи, които освен отдушник на напрежението, често дават приемливи предложения.</p> <p>Много от решенията на общината зависят от наредби в МРРБ или други органи на централната власт, което затруднява комуникацията с гражданите и затруднява взимането на балансираните решения.</p> <p>В общината липсва система за постоянен диалог с гражданите. Необходими са инициативни групи на терен, но същевременно има нужда от техен огледален образ в администрацията, който да поддържа диалога на място.</p>	<p>подмяната на стари печки, обществения транспорт и др.</p> <p>В район Лозенец изграждането на пешеходна пътека пред районната администрация е отнело година и половина административни процедури, докато изграждането ѝ е станало за 2 дена.</p> <p>Общественото обсъждане на Плана за Борисовата градина е пример и за много ефективен, и за ниско ефективен процес, защото очевидно изисква множество етапи, разделени тематично с участието на съответните заинтересовани страни.</p> <p>В писмените консултации има много смислени граждански предложения, които често се взимат предвид в крайния вид на проекта на ОбС.</p> <p>Администрацията е изправена пред труден баланс при взимане на управленски решения между реституираните собственици и жителите на новите блокове в кварталите.</p>	<p>Необходимо е да се забързат процедурите по инициатива на гражданите.</p> <p>Може да се променят - съкратят процедурите по организацията на движение и паркиране.</p> <p>Необходимо е да се отделят човешки ресурси и време от страна на институцията, за да получи принадлежна стойност към въздействието на участието. Големите теми да се разделят на подтеми, за да може да се включат съответните заинтересовани страни. Ангажимент на институциите е да въвлекат гражданите така, че да бъдат полезни и да се мотивират да останат в процеса.</p> <p>Да се търси възможност за участието на живо, което има своето значение, особено при въпроси от голяма важност.</p> <p>Гражданските могат да защитават както личен, така и публичен интерес, но решенията на администрацията трябва винаги да бъдат аргументирани и защитени.</p>
---	---	--	---

Проектът „Вход за граждани – ФГУ за подобряване на обществените консултации в общините“ се изпълнява с финансова подкрепа на Исландия, Лихтенщайн и Норвегия по линия на Финансовия механизъм на ЕИП. Основната цел на проект „Вход за граждани – ФГУ за подобряване на обществените консултации в общините“ е повишаване на гражданската култура и обществена активност на местно ниво.

	<p>Сферите на най-ефективно гражданско участие са зелената система, качеството на градската среда, културно наследство, въздух, детски градини и презастрояване. Най-ефективните форми на участие са протестите, невидимото лобиране, успешно включване на медии. Ефекта се повишава при съчетаване на лобиране, медии и социални мрежи.</p> <p>Повечето искания на гражданите са насочени към промени, свързани с големи инвестиции, процедурите за осигуряването на които са бавни и бюрократични. При обсъждания на големи инвестиционни проекти включване на гражданите се случва по-бавно, с тежки административни процедури. Това са най-малко ефективните граждански инициативи, при които е възможно да се прескочи мнението на гражданите. Ниско ефективни са инициативите в сферата на транспорта, транспортната инфраструктура и организация на движението, гета, сегрегацията отвъд етническа принадлежност, социалните жилища, качеството на живот в победните квартали и определени екологични проблеми.</p> <p>Често недоволството на гражданите е провокирано от бавните процедури на общинската администрация, които особено</p>		
--	---	--	--

Проектът „Вход за граждани – ФГУ за подобряване на обществените консултации в общините“ се изпълнява с финансова подкрепа на Исландия, Лихтенщайн и Норвегия по линия на Финансовия механизъм на ЕИП. Основната цел на проект „Вход за граждани – ФГУ за подобряване на обществените консултации в общините“ е повишаване на гражданската култура и обществена активност на местно ниво.

	<p>затормозяват решаването на негативни казуси. Нискоефективни в административната машина са преписките по канален ред.</p> <p>Разнопосочните и противоположни искания на гражданите затрудняват намирането на балансирано управленско решение, напр. баланс между собственици и публичен интерес. Не винаги гражданските предложения са приемливи, а понякога решенията са в ущърб на едната или другата страна.</p> <p>Вероятно поради пандемията, медиите все повече обръщат внимание на добрите примери и практики. Същевременно спрямо някои гражданските действия и казуси се държат конюнктурно</p>		
<p>ИНДИКАТОР: 3.2. Промяна в средата Оценка 4.06</p>	<p>Изводи</p>	<p>Примери</p>	<p>Препоръки</p>
<p>1.Постига ли се промяна в нормативната рамка/ в политиките - как се е променил политическият, икономически и социален контекст в общината в резултат на гражданските инициативи?</p> <p>2.Промяна в гражданската активност – наблюдава ли се повишена активност, капацитет на организациите и ефективност на инициативите?</p>	<p>Малко са промените в нормативната база вследствие на участието. Влияние върху нормативната уредба може да бъде търсено през участието на големи НПО с експертиза в гражданското участие.</p> <p>Има ръст на индивидуалното гражданско включване, но често едни и същи активни граждани, участват навсякъде.</p>	<p>Граждански организации като ФГУ и БЦНП работят за подобряване на нормативната база в столична община. Съвместно с администрацията те обсъждат широко нормативната база, консултират експертно, дават предложения, което е основа за експертен диалог в общината.</p> <p>Програма за София е пример за обсъждане на обемист документ с</p>	<p>Необходимо е да се насочи внимание към повишаване на ефективността от участието на структури на ГО - не само да излагат мнения, но да се инвестират ресурси, време и експертиза в цялостния процес и капацитет за участие, за да се повиши ефективността реално и за двете страни в процеса.</p>

Проектът „Вход за граждани – ФГУ за подобряване на обществените консултации в общините“ се изпълнява с финансова подкрепа на Исландия, Лихтенщайн и Норвегия по линия на Финансовия механизъм на ЕИП. Основната цел на проект „Вход за граждани – ФГУ за подобряване на обществените консултации в общините“ е повишаване на гражданската култура и обществена активност на местно ниво.

<p>3. Наблюдава ли се повече организираност на гражданите – в групи, организации, мрежи, коалиции?</p> <p>4. Наблюдава ли се промяна в отношението на медиите към гражданската активност?</p>	<p>В последната година в общината има ясна промяна за повече прозрачност. Наред с повишената гражданска активност нараства и недоверието и усещането, че няма смисъл да се участва, защото нищо не произтича от това, и че общината прибегва до участието спорадично, по задължение, когато прави междинни оценки или мониторинг.</p>	<p>участие на голям брой граждани. Проведен е изключително широк процес на включване на различни заинтересовани страни, в сравнение с много други общини в страната. Впоследствие няма обратна връзка по развитието на програмата. За нея не се говори и не е популяризиран факта на нейното приемане от ОбС. За да продължи участието на гражданите трябва да има последователност и въздействие, за да няма отдръпване и демотивация на включените в процеса граждани.</p>	<p>Добре е да има по-структурирана информационна кампания за ползите от гражданското участие, не само критика, но и чуваемост на активни и смислени граждански предложения. Да се въведат изисквания и механизми за повишаване на капацитета на администрацията за провеждане на ефективни обществени консултации.</p>
---	---	--	--

Настоящият Доклад е изготвен от Емилия Лисичкова, Платформа АГОРА, на основата на методологията „Индекс на гражданско участие“, разработена от Форум Гражданско Участие и Български център за нестопанско право и на резултати от фокус-група, проведена през м. февруари 2022 г. Фокус-групата от представители на местните власти, граждани и НПО от 10.02.2022 г. дискутира и оцени с числа от 1 до 6 различните аспекти на гражданското участие, съгласно методологията. Оценките в Доклада са средно-аритметични на индивидуалните оценки, дадени от участниците. В Доклада са използвани и резултати от допълнително проучване по темата.

Докладът е изготвен с финансовата подкрепа на Фонд Активни граждани България по Финансовия механизъм на Европейското икономическо пространство. Цялата отговорност за съдържанието на документа се носи от Форум Гражданско Участие и при никакви обстоятелства не може да се приема, че този документ отразява официалното становище на Финансовия механизъм на Европейското икономическо пространство и Оператора на Фонд Активни граждани България www.activecitizensfund.bg.

Проектът „Вход за граждани – ФГУ за подобряване на обществените консултации в общините“ се изпълнява с финансова подкрепа на Исландия, Лихтенщайн и Норвегия по линия на Финансовия механизъм на ЕИП. Основната цел на проект „Вход за граждани – ФГУ за подобряване на обществените консултации в общините“ е повишаване на гражданската култура и обществена активност на местно ниво.